

ภาคผนวก ก การสกัดแยกโトイไมโอชิน (Benjakul *et al.*, 1997)

สารเคมี

1. สารละลายน้ำมันพืช ความเข้มข้น 0.6 มอลาร์ ความเป็นกรดค่า 7.0
2. สารละลายน้ำมันพืช ความเข้มข้น 1.2 มอลาร์ ความเป็นกรดค่า 7.0
3. น้ำกลั่น

วิธีการ

1. นำเมือกถุงกุลดำที่ผ่านการหั่นเป็นชิ้นเล็กๆ 4 กรัม มาเติมสารละลายน้ำมันพืช 0.6 มอลาร์ ที่ผ่านการแยกเย็น อุณหภูมิ 4 องศาเซลเซียส
2. โซโนจีไนส์เนื้อถุงที่อยู่ในสารละลายน้ำมันพืช 4 นาที โดยโซโนจีไนส์ 20 วินาที หยุดพัก 20 วินาที จนครบเวลาที่กำหนด และต้องควบคุมอุณหภูมิระหง่านการโซโนจีไนส์ ไม่เกิน 4 องศาเซลเซียส
3. นำตัวอย่างไปหมุนให้เที่ยง ด้วยเครื่องหมุนให้เที่ยงที่ความเร็วรอบ 5000x g นาน 30 นาที และควบคุมอุณหภูมิระหง่านหมุนให้เที่ยงไม่เกิน 4 องศาเซลเซียส
4. นำส่วนใสที่ได้จากการหมุนให้เที่ยง มาเติมน้ำกลั่นที่อุณหภูมิ 4 องศาเซลเซียส ในปริมาตร 3 เท่าของส่วนใส
5. นำตัวอย่างไปหมุนให้เที่ยงที่ความเร็วรอบ 5000x g นาน 20 นาที อุณหภูมิ 4 องศาเซลเซียส
6. นำส่วนตะกอนที่ได้จากการหมุนให้เที่ยง มาเติมสารละลายน้ำมันพืช 1.2 มอลาร์ ในปริมาตร 1 เท่าของตะกอนที่ได้ แล้วนำไปกวนนาน 30 นาที ที่อุณหภูมิ 4 องศาเซลเซียส
7. ตัวอย่างมาหมุนให้เที่ยงที่ความเร็วรอบ 5000x g นาน 20 นาที อุณหภูมิ 4 องศาเซลเซียส
8. สารละลายน้ำมันพืชที่ได้ หรือ ส่วนใสที่ได้จากการหมุนให้เที่ยง มาเก็บที่อุณหภูมิ 4 องศาเซลเซียส

ภาคผนวก ข การวิเคราะห์ค่าทางกายภาพ

ข1. การวัดค่าสีโดยใช้เครื่องวัดค่าสี

อุปกรณ์

1. เครื่องวัดค่าสี ยี่ห้อ Hunter lab รุ่น Color Flex

วิธีการ

1. วางตัวอย่างลงบน Port ซึ่งมีขนาด 1 นิ้ว
2. ใช้ฝาครอบปิดตัวอย่าง เพื่อมิให้แสงรบกวนจากภายนอก
3. เริ่มวัดค่าสี โดยใช้ระบบสีของ CIE Color System ค่าที่วัดได้จะเป็นค่า L* a* และ b*

ข2. การวัดค่าเนื้อสัมผัส Texture Profile Analysis (TPA) (Bourne, 1978)

อุปกรณ์

1. เครื่องวัดเนื้อสัมผัส ยี่ห้อ Texture Analyzer รุ่น TA-XT2i
2. หัววัด cylinder ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 5 มิลลิเมตร

วิธีการ

1. นำตัวอย่างเจลเนื้อกุ้งกุลาคำบดมาวัดค่าเนื้อสัมผัส Texture Profile Analysis โดยใช้หัว cylindrical ความเร็ว 5 มิลลิเมตรต่อวินาที และกดลงตามความสูงของชิ้นตัวอย่างร้อยละ 50 ตามโปรแกรมการวัดค่า Texture Profile Analysis ที่ต้องกดตัวอย่าง 2 ครั้ง และรายงานผลเป็นค่าความแข็ง (hardness) ค่าการยึดเกาะ (adhesiveness) ค่าการยึดติด (cohesiveness) และค่าความยืดหยุ่น (springiness)

ข3. การวัดค่าแรงเจาะทะลุและระยะทางก่อนเจาะทะลุ (ดัดแปลงจาก Lanier, 1992)

อุปกรณ์

1. เครื่องวัดค่าเนื้อสัมผัส ยี่ห้อ Texture Analyzer รุ่น TA- XT2i
2. หัววัด spherical ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 5 มิลลิเมตร

วิธีการ

1. นำตัวอย่างเจลเนื้อกุ้งกุลาคำบดมาวัดค่าแรงเจาะทะลุ และระยะทางก่อนเจาะทะลุ โดยใช้หัว spherical ความเร็ว 1.1 มิลลิเมตรต่อวินาที กดตัวอย่างลงไป จนกระทั่งเจาะทะลุเจลเนื้อกุ้งกุลาคำบด วัดค่าแรงสูงสุดที่ใช้เป็นแรงก่อนเจาะทะลุ รายงานผลเป็นหน่วยกรัม (g) และระยะทางก่อนเจาะทะลุ รายงานผลเป็นหน่วยมิลลิเมตร (mm)

ข4. การตรวจสอบค่าการสูญเสียน้ำหนัก

อุปกรณ์

- เครื่องชั่งไฟฟ้า ทศนิยม 4 ตำแหน่ง

วิธีการ

- ชั่งน้ำหนักตัวอย่างก่อนและหลังการแปรรูป (ให้ความดันหรือความร้อน)

การคำนวณ

$$\text{การสูญเสียน้ำหนัก (ร้อยละ)} = \frac{\text{ผลต่างของน้ำหนักก่อนและหลังการแปรรูป}}{\text{n้ำหนักตัวอย่างก่อนการแปรรูป}} \times 100$$

ข5. การตรวจสอบความสามารถในการอุ่มน้ำ (Jatuphong *et al.*, 2000)

อุปกรณ์

- กระดาษกรอง Whatman เบอร์ 50 ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 11 เซนติเมตร
- กระดาษกรอง Whatman เบอร์ 1 ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 11 เซนติเมตร
- เครื่องชั่งไฟฟ้า ทศนิยม 4 ตำแหน่ง
- อุปกรณ์สำหรับหาปริมาณความชื้น ได้แก่ ตู้อบไฟฟ้า ภาชนะหาความชื้น (งานอุตสาหกรรมพร้อมฝา) และโถดูดความชื้น

วิธีการ

- นำตัวอย่างมาตัดเป็นชิ้นบางๆ
- ชั่งตัวอย่าง 2 กรัม นำมาวางบนกระดาษกรอง Whatman เบอร์ 50 จำนวน 1 แผ่น
- ปิดทับด้วยกระดาษกรอง Whatman เบอร์ 1 จำนวน 2 แผ่น พับกระดาษกรองแล้วนำมาหมุนเหวี่ยงที่ความเร็ว $3,600 \times g$ นาน 15 นาที
- นำชิ้นตัวอย่างออกจากกระดาษกรอง แล้วนำกระดาษกรองมาชั่งน้ำหนักหาปริมาณความชื้นของตัวอย่าง (A.O.A.C., 1999)

การคำนวณ

$$\text{ความสามารถในการอุ่มน้ำ (ร้อยละ)} = \frac{\text{IWC-WL}}{\text{IWC}} \times 100$$

โดยที่

IWC = ปริมาณความชื้นที่มีในตัวอย่าง (AOAC, 1999) $\times$ น้ำหนักตัวอย่าง

WL = น้ำหนักของน้ำที่ออกมากจากตัวอย่างภายหลังการหมุนเหวี่ยง

ข6. การวิเคราะห์ปริมาณความชื้น (A.O.A.C., 1999)

อุปกรณ์

1. ตู้อบไฟฟ้าอุณหภูมิและภาชนะหาความชื้น
2. โถดูดความชื้นและเครื่องซั่งไฟฟ้าอย่างละเอียด

วิธีการ

1. อบภาชนะสำหรับหาความชื้นในตู้อบไฟฟ้าที่อุณหภูมิ 105 ± 2 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 3 ชั่วโมงนำออกจากตู้อบใส่ไว้ในโถดูดความชื้น ปล่อยทิ้งไว้ให้เย็นแล้วซั่งน้ำหนัก
2. ทำซ้ำเช่นข้อที่ 1 จนได้ผลต่างของน้ำหนักที่ซั่งทั้งสองครั้งติดต่อกันไม่เกิน 1-3

มิลลิกรัม

3. ซั่งตัวอย่างอาหารที่ต้องการหาความชื้นให้ได้น้ำหนักที่แน่นอน ประมาณ 1-2 กรัม ใส่ลงในภาชนะหาความชื้นซึ่งทราบน้ำหนักแล้ว
4. นำไปอบในตู้ไฟฟ้าที่อุณหภูมิ 105 ± 2 องศาเซลเซียส นาน 5-6 ชั่วโมง นำออกจากตู้อบใส่ไว้ในโถดูดความชื้น ปล่อยทิ้งไว้ให้เย็นแล้วซั่งน้ำหนักภาชนะพร้อมตัวอย่างนั้น จากนั้นนำกลับไปเข้าตู้อบอีก
5. ทำซ้ำเช่นข้อที่ 4 จนได้ผลต่างของน้ำหนักที่ซั่งทั้งสองครั้งติดต่อกันไม่เกิน 1-3

มิลลิกรัม

การคำนวณ

$$\text{ปริมาณความชื้น (ร้อยละ โดยน้ำหนัก)} = \frac{(W_1 - W_2) \times 100}{W_1}$$

โดยให้

W_1 คือ น้ำหนักตัวอย่างก่อนอบ (กรัม)

W_2 คือ น้ำหนักตัวอย่างหลังอบ (กรัม)

ภาคผนวก ค การวิเคราะห์ค่าทางเคมี

ค1 การวิเคราะห์ค่าความชุ่น (Benjakul *et al.*, 2001)

สารเคมี

1. สารละลายนอกบัฟเฟอร์ความเข้มข้น 50 มิลลิโมลาร์ ที่มีไปแต่สเซียมคลอไรด์ 0.6 มิลลิโมลาร์ ความเป็นกรดค่า 7.0

วิธีการ

1. นำตัวอย่างสารละลายนอกโトイไมโอซินธรรมชาติที่ละลายอยู่ในสารละลายนอกบัฟเฟอร์ความเข้มข้น 50 มิลลิโมลาร์ ที่มีไปแต่สเซียมคลอไรด์ 0.6 มิลลิโมลาร์ ที่ผ่านการแปรรูปที่สภาพภาวะต่างๆ มาวัดค่าการดูดกลืนแสงที่ความยาวคลื่น 660 นาโนเมตร

ค2. การวิเคราะห์ปริมาณไฮโดรฟอโนิกบนพื้นผิว (Benjakul *et al.*, 1997)

สารเคมี

1. สารละลายนอกบัฟเฟอร์ความเข้มข้น 10 มิลลิโมลาร์ ที่มีโซเดียมคลอไรด์ 0.6 มิลลิโมลาร์ ความเป็นกรดค่า 6.0

2. สารละลายนอกบัฟเฟอร์ความเข้มข้น 0.1 มิลลิโมลาร์ ที่มีกรดแอนนิลิโนแนฟราลีนชัลฟอนิก (ANS) 8 มิลลิโมลาร์ ความเป็นกรดค่า 7.0

วิธีการ

1. นำสารละลายนอกโトイไมโอซินธรรมชาติที่ผ่านสภาพการแปรรูปมาผสมกับสารละลายนอกบัฟเฟอร์ความเข้มข้น 10 มิลลิโมลาร์ ที่มีโซเดียมคลอไรด์ 0.6 มิลลิโมลาร์ โดยละลายให้มีความเข้มข้นของสารละลายนอกโトイไมโอซิน 0.125, 0.25, 1 มิลลิกรัมต่อมิลลิลิตร ปริมาตร 4 มิลลิลิตร

2. บ่มที่อุณหภูมิ 20 องศาเซลเซียส นาน 10 นาที

3. เติมสารละลายนอกบัฟเฟอร์ความเข้มข้น 0.1 มิลลิโมลาร์ ที่มีกรดแอนนิลิโนแนฟราลีนชัลฟอนิก 8 มิลลิโมลาร์ ปริมาตร 20 ไมโครลิตร

4. วัดความเข้มของฟลูออเรสเซนต์ โดยวัดที่ความยาวคลื่นเริ่มต้น (Excitation) ที่ 374 นาโนเมตร และวัดที่ความยาวคลื่นสุดท้าย (Emission) ที่ 485 นาโนเมตร โดยมีสารละลายนมชานออลที่มีสารละลายนอกด้วยโซเดียมคลอไรด์ 8 มิลลิโมลาร์ เป็น blank

5. นำค่าที่ได้มาเขียนกราฟระหว่างความเข้มข้นกับความเข้มที่วัดได้ แล้วหาค่าความชันของเส้นกราฟ (S_0) ได้เป็นค่าปริมาณไฮโดรฟอโนิกบนพื้นผิว

ค3. การวิเคราะห์ปริมาณหมู่ชัลฟ์ไอคริลทั้งหมด (Benjakul *et al.*, 2001)

สารเคมี

1. สารละลายน้ำฟเฟอร์ทริสไออกโรคโลริกความเข้มข้น 0.2 มิลลาร์ที่มีญี่เรีย 8 มิลลาร์ เอเชิล ไดเมชิลเตตราอะซิติกแอกซิด (EDTA) 10 มิลลิโนลาร์ และโซเดียมโอดีเซลชัลเฟต (SDS) ร้อยละ 2 ความเป็นกรดค่า 6.8

2. สารละลายน้ำฟเฟอร์ทริสไออกโรคโลริกที่มีไดไทโอบิสในไทรabenโซอิกแอกซิด (DTNB) 10 มิลลิโนลาร์ (น้ำหนักต่อปริมาตร) ความเป็นกรดค่า 6.8

3. สารละลายน้ำฟเฟอร์ทริสไออกโรคโลริกความเข้มข้น 50 มิลลิโนลาร์ ที่มีโปแตสเซียม-คลอไรด์ 0.6 มิลลาร์ ความเป็นกรดค่า 7.0

วิธีการ

1. นำสารละลายน้ำฟเฟอร์ทริสไออกโรคโลริกที่มีความเข้มข้น 4 มิลลิกรัมต่อมิลลิลิตร ที่ผ่านสภาวะการแปรรูปปริมาตร 0.25 มิลลิลิตร มาผสมกับสารละลายน้ำฟเฟอร์ทริสไออกโรคโลริกที่มีญี่เรีย เอเชิล ไดเมชิลเตตราอะซิติกแอกซิดและโซเดียมโอดีเซลชัลเฟตปริมาตร 3 มิลลิลิตร

2. นำสารละลายน้ำฟเฟอร์ทริสไออกโรคโลริกที่มีไดไทโอบิสในไทรabenโซอิกแอกซิด ปริมาตร 0.25 มิลลิลิตร

3. บ่มที่อุณหภูมิ 40 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 40 นาที

4. วัดค่าดูดกลืนแสงที่ความยาวคลื่น 412 นาโนเมตร โดยมีสารละลายน้ำฟเฟอร์ทริสไออกโรคโลริกที่มีญี่เรีย เอเชิล เป็น reagent blank และสารละลายน้ำฟเฟอร์ทริสไออกโรคโลริกที่มีไดไทโอบิสในไทรabenโซอิกแอกซิด เป็น sample blank

คำนวณ

$$C = A / (\varepsilon b) \quad \text{ไมลิ} / 10^5 \text{ กรัม โปรตีน}$$

โดยที่

A = ค่าการดูดกลืนแสงของตัวอย่าง

ε = ค่าคงที่ที่มีค่าเท่ากับ $13600 \text{ M}^{-1} \cdot \text{CM}^{-1}$

b = เส้นผ่านศูนย์กลางของคิวเวท

ค4. การวิเคราะห์ปริมาณพันธะไดซัลไฟด์ (Benjakul et al., 2001)

สารเคมี

- สารละลาย NTSB ซึ่งเตรียมจากสารละลายไไดไฮโอดีสีนีโนโตรเบนโซไซด์ (DTNB) 1 กรัม (0.253 มิลลิโนล) ละลายในสารละลายไไดโซเดียมซัลเฟตที่มีความเข้มข้น 1 โมลาร์ ปริมาณ 10 มิลลิลิตร ความเป็นกรดด่าง 7.5 ผสมกับสารละลายที่มีกวนิดีนไไฮโซไซแนท (quanidine thiocyanate) 2 โมลาร์ ไกลเซ็น 50 มิลลิโนลาร์ โซเดียมซัลไฟด์ 100 มิลลิโนลาร์ และ เอเชล ไดเม็ธิลเตตราอะซิติกแอกซิด (EDTA) 3 มิลลิโนลาร์ ความเป็นกรดด่าง 9.5 ในอัตราส่วน 1:100
- สารละลายฟอสฟे�ตบัฟเฟอร์ความเข้มข้น 50 มิลลิโนลาร์ ที่มีโปแตสเซียมคลอไรด์ 0.6 โมลาร์ ความเป็นกรดด่าง 7.0

วิธีการ

- นำสารละลายแยกトイไมโอซินธรรมชาติที่มีความเข้มข้น 4 มิลลิกรัมต่อมิลลิลิตร ที่ละลายอยู่ในสารละลายฟอสฟे�ตบัฟเฟอร์ที่มีโปแตสเซียมคลอไรด์ที่ผ่านสภาวะการแปรรูป ปริมาณ 0.5 มิลลิลิตร มาเติมสารละลาย NTSB 3 มิลลิลิตร
- บ่มในที่มีดีและอุณหภูมิห้อง นาน 25 นาที
- วัดค่าดูดกลืนแสงที่ความยาวคลื่น 412 นาโนเมตร โดยมีสารละลาย NTSB ที่ผสมน้ำกลัน เป็น blank

คำนวณ

$$C = A / (\varepsilon b) \quad \text{โนล}/10^5 \text{ กรัม โปรตีน}$$

โดยที่

A = ค่าการดูดกลืนแสงของตัวอย่าง

ε = ค่าคงที่ที่มีค่าเท่ากับ $13900 \text{ M}^{-1} \cdot \text{CM}^{-1}$

b = เส้นผ่านศูนย์กลางของคิวเวท

ค5. การวิเคราะห์ปริมาณแปปไทด์ที่ละลายได้ในสารละลายไตรคลอโรอะซิติก (Morrissey et al., 1993)

สารเคมี

- สารละลายกรดไตรคลอโรอะซิติกเข้มข้น ร้อยละ 5 (น้ำหนักต่อน้ำหนัก)

วิธีการ

- นำตัวอย่างเจลกุ้งกุลาคำบดมา 3 กรัม
- เติมสารละลายกรดไตรคลอโรอะซิติก ปริมาณ 27 มิลลิลิตร

3. โซโนมีไนส์ตัวอย่างเป็นเวลา 3-นาที) จนเป็นเนื้อเดียวกัน (ตั้งทิ่งไว้ในน้ำแข็ง 4 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 2 ชั่วโมง
4. เหวี่ยงแยกด้วยเครื่องหมุนเหวี่ยงที่ความเร็วรอบ 7500xg นาน 1 นาที
5. นำส่วนใสที่ได้มาวิเคราะห์ปริมาณโปรตีน โดยวิธี Lowry method

ค.6. การวิเคราะห์ปริมาณโปรตีนโดยวิธี Lowry method (Lowry et al., 1951)

สารเคมี

1. สารละลายน้ำ: โซเดียมคาร์บอเนต (Na_2CO_3) ร้อยละ 2 ในสารละลายน้ำโซเดียมไฮดรอกไซด์ เช่น 0.1 นอร์มอล
2. สารละลายน้ำ: โคปเปอร์ซัลเฟต ร้อยละ 0.5 ในสารละลายน้ำโซเดียมซิตรات เช่น 0.1 นอร์มอล
3. สารละลายน้ำ: สารละลายน้ำฟอลิน-ซิโคลเต (Folin-Ciocalteu's phenol reagent) เช่น 0.1 นอร์มอล
4. สารละลายน้ำ: นำสารละลายน้ำ B จำนวน 1 มิลลิลิตร ผสมกับสารละลายน้ำ A จำนวน 50 มิลลิลิตร
5. สารละลายน้ำ: โปรตีนมาตรฐานไทโรซีน (Tyrosine) เช่น 0.1 มิลลิโมลาร์

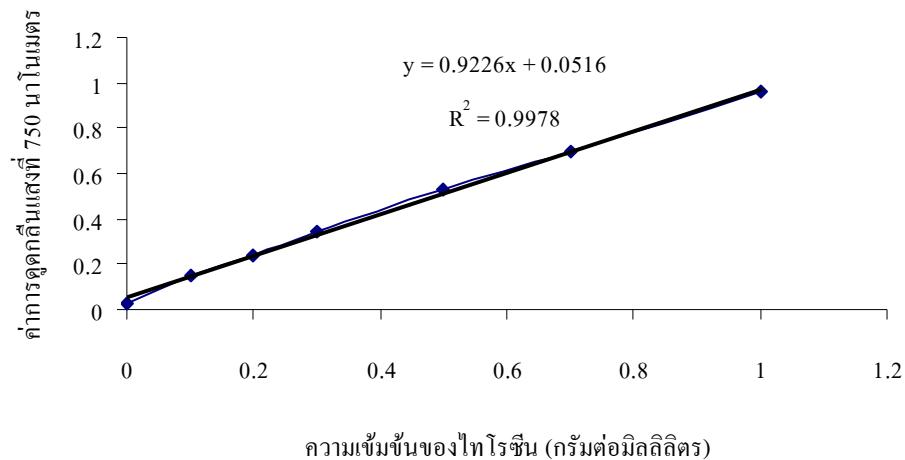
วิธีการ

1. นำสารละลายน้ำ 200 ไมโครลิตร ใส่ในหลอดทดลอง เติมสารละลายน้ำ D จำนวน 2 มิลลิลิตร ผสมให้เข้ากัน ตั้งทิ่งไว้ที่อุณหภูมิห้อง นาน 10 นาที
2. เติมสารละลายน้ำ C 200 ไมโครลิตร ลงไปในสารละลายน้ำข้อ 1 ผสมให้เข้ากัน ตั้งทิ่งไว้ที่อุณหภูมิห้อง นาน 30 นาที
3. นำสารละลายน้ำไปวัดค่าการคุณภาพแสงที่ 750 นาโนเมตร นำค่าการคุณภาพแสงที่ได้ไปเปรียบเทียบกับกราฟมาตรฐานไทโรซีน

การเตรียมกราฟมาตรฐาน

1. คุณสารละลายน้ำ ไทโรซีน เช่น 0.1 มิลลิโมลาร์ จำนวน 0 20 40 60 100 140 และ 200 ไมโครลิตร ปรับปริมาตรด้วยน้ำกลั่นให้ได้ 200 ไมโครลิตร
2. นำสารละลายน้ำ ไทโรซีน จากข้อ 1 ที่ความเข้มข้นต่างๆ มาหาปริมาณโปรตีน เช่นเดียวกับตัวอย่าง
3. เก็บกราฟ และหาสมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มข้นของสารละลายน้ำ ไทโรซีน กับค่าการคุณภาพแสงที่ 750 นาโนเมตร และดังภาพภาคผนวกที่ 1 ปริมาณ

โปรตีนคำนวณโดยนำค่าการดูดกลืนแสงที่ความยาวคลื่น 750 นาโนเมตร แทนค่าในสมการของกราฟมาตรฐานไทโรซีน

ภาพภาคผนวกที่ 1 กราฟมาตรฐานไทโรซีน

Tyrosine standard graph

ค 7. การวิเคราะห์ปริมาณโปรตีนโดยไบยูเรท (Copeland, 1994)

สารเคมี

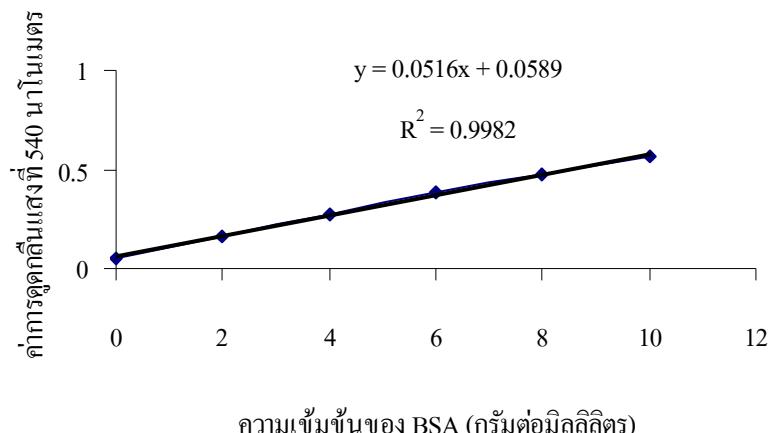
- สารละลายน้ำโปรตีนมารฐาน Bovine Serum Albumin (BSA) เข้มข้น 10 มิลลิกรัมต่อมิลลิลิตร
- สารละลายน้ำยูเรท : ชั้งคอปเปอร์ซัลเฟต ($CuSO_4 \cdot 5H_2O$) 1.5 กรัม โซเดียม-โปแทสเซียมทาเรต 6.0 กรัม เติมน้ำกลั่นจนมีปริมาตร 500 มิลลิลิตร กวนจนเป็นเนื้อเดียวกัน แล้วเติมสารละลายน้ำยูเรท ให้เข้มข้นร้อยละ 10 จำนวน 300 มิลลิลิตรในขณะกวน ปรับปริมาตรด้วยน้ำกลั่นให้ได้ 1000 มิลลิลิตร

วิธีการ

- ดูดสารละลายน้ำโปรตีน 500 ไมโครลิตร ใส่ในหลอดทดลอง
- เติมสารละลายน้ำยูเรท 2 มิลลิลิตร ผสมให้เข้ากันด้วย Vortex mixer ว่างทิ้งไว้ทิ้งไว้ 30 นาที
- นำสารละลายน้ำยูเรทค่าการดูดกลืนแสงที่ 540 นาโนเมตร นำค่าการดูดกลืนแสงที่ได้ไปเปรียบเทียบกับกราฟมาตรฐาน BSA

การเตรียมกราฟมาตรฐาน

1. ดูดสารละลายน้ำ BSA เข้มข้น 10 มิลลิกรัมต่อมิลลิลิตร จำนวน 100 200 300 400 และ 500 ไมโครลิตร ปรับปริมาตรด้วยน้ำกลั่นให้ได้ 500 ไมโครลิตร
2. เติมสารละลายน้ำ BSA ไปยุเรท จำนวน 2 มิลลิลิตร ผสมให้เข้ากันด้วย Vortex mixer วางทิ้งไว้ที่อุณหภูมิห้อง นาน 30 นาที
3. วัดค่าการดูดกลืนแสงที่ความยาวคลื่น 540 นาโนเมตร
4. เจียกราฟมาตรฐาน และหาสมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มข้นของสารละลายน้ำ BSA กับค่าการดูดกลืนแสงที่ 540 นาโนเมตร และคงภาพค่าพนวนกที่ 2 ปริมาณโปรตีนจำนวนได้โดยนำค่าการดูดกลืนแสงที่ความยาวคลื่น 540 นาโนเมตร แทนค่าในสมการของกราฟมาตรฐาน BSA

ภาพภาชนะกที่ 2 กราฟมาตรฐาน BSA

BSA standard graph

ภาคผนวก ๑ การตรวจสอบรูปแบบโปรตีนไนโตรฟิบริโลโดยใช้วิธี Sodium dodecyl sulfate polyacrylamide gel electrophoresis (SDS-PAGE) (ดัดแปลงจาก Laemmli, 1970)

อุปกรณ์

1. ชุดอิเล็กโทรโฟรีซแบบมินิเจล

สารเคมี

1. Acrylamide/bis-acrylamide: ละลายน้ำ 29.2 กรัม และ bis-acrylamide 0.8 กรัม ในน้ำกลัน ปรับปริมาตรให้ได้ 100 มิลลิลิตร เก็บในขวดสีชาที่อุณหภูมิ 4 องศาเซลเซียส ใช้ได้ประมาณ 1 เดือน หลังเดริยม

2. สารละลายบัฟเฟอร์ทรส์ไอโอดีคลอไรด์เข้มข้น 0.5 โมลาร์ ความเป็นกรดค่า 8.8

3. สารละลายบัฟเฟอร์ทรส์ไอโอดีคลอไรด์เข้มข้น 1.5 โมลาร์ ความเป็นกรดค่า 6.8

4. สารละลายโซเดียม โอดีเซลซัลเฟตเข้มข้นร้อยละ 10 (เก็บที่อุณหภูมิห้อง)

5. สารละลายโซเดียม โอดีเซลซัลเฟตเข้มข้นร้อยละ 5 (เก็บที่อุณหภูมิห้อง)

6. Sample buffer (non reducing buffer):

ทรีส์ไอโอดีคลอไรด์	0.1514	กรัม
กเลเชอรอล	2.5	มิลลิลิตร
โซเดียม โอดีเซลซัลเฟต	0.25	กรัม
EDTA	0.0186	กรัม
ไบรโนฟีนอลบลู	0.25	กรัม

นำมาละลายในน้ำกลัน ปรับความเป็นกรดค่าให้ได้ 6.8 แล้วปรับปริมาตรเป็น 25 มิลลิลิตร

7. Sample buffer (reducing buffer):

ทรีส์ไอโอดีคลอไรด์	0.1514	กรัม
กเลเชอรอล	2.5	มิลลิลิตร
โซเดียม โอดีเซลซัลเฟต	0.25	กรัม
EDTA	0.0186	กรัม
เบต้า-เมอแคปโตเอชานอล	0.25	มิลลิลิตร
ไบรโนฟีนอลบลู	0.25	กรัม

นำมาละลายในน้ำกลัน ปรับความเป็นกรดค่าให้ได้ 6.8 แล้วปรับปริมาตรเป็น 25 มิลลิลิตร

8. Electrod buffer:

ทริส ไอ โครคอล ไอร์ด	3.0	กรัม
กลีเซอรอล	14.4	มิลลิลิตร
โซเดียม โอดเดซิลซัลเฟต	1.0	กรัม

นำมาละลายในน้ำกลั่น แล้วปรับปริมาตรเป็น 1 ลิตร

9. Catalyst ประกอบด้วย

สารละลายแอม โนเนี่ยมเบอร์ซัลเฟตเข้มข้นร้อยละ 10 (เตรียมก่อนใช้)

TEMED (N,N,N,N-tetramethyl ethylenediamine)

10. โปรตีนมาตรฐานที่ทราบนำหนักโมเลกุล High Molecular Weight (Sigma) ประกอบด้วย myosin, β -galactosidase, phosphorylase b, fructose-6-phosphate kinase, albumin, glutamic dehydrogenase, ovalbumin, glyceraldehydes-3-phosphate dehydrogenase มีนำหนักโมเลกุล 205,000 116,000 97,000 84,000 66,000 55,000 45,000 และ 36,000 ดาลตัน ตามลำดับ

11. สีข้อม โปรตีน Coomassie Brilliant Blue R-250

12. Staining solution: ละลายน Comassie Brilliant Blue R-250 0.04 กรัม ใน เมธานอล 100 มิลลิลิตร คนจนละลายหมด แล้วเติม Glacial acetic acid 15 มิลลิลิตร และนำกลั่น 85 มิลลิลิตร

13. Destaining solution 1: ผสมเมธานอล 50 มิลลิลิตร กรดอะซีติก 75 มิลลิลิตร และนำกลั่น 875 มิลลิลิตร

วิธีการ

1. การเตรียมตัวอย่าง

นำตัวอย่าง 3 กรัม ผสมกับ สารละลายโซเดียม โอดเดซิลซัลเฟตเข้มข้นร้อยละ 5 ปริมาตร 27 มิลลิลิตร ไอโมจิไนส์ 1 นาที บ่มที่อุณหภูมิ 85 องศาเซลเซียส นาน 1 ชั่วโมง นำสารละลายมาห่วงแยกที่ความเร็ว 5,500xg นาน 15 นาที นำส่วนใสที่ได้มาผสมกับ Sample buffer (อัตราส่วน 1:1) ให้มีความเข้มข้นโปรตีนเท่ากับ 4% ในโครกรัมต่ำไรโครลิต ต้มสารผสมในน้ำเดือด นาน 3 นาที ทำให้เย็นเก็บไว้ที่อุณหภูมิ -20 องศาเซลเซียส

2. การเตรียม running gel (10%gel) (สำหรับเจล 2 แผ่น)

30% Acrylamide/0.8% bis-acrylamide	0.665	มิลลิลิตร
สารละลายบัฟเฟอร์ทริส ไอ โครคอล ไอร์ดเข้มข้น 0.5 ไมลาร์ ความเป็นกรดค่า 8.8	1.250	มิลลิลิตร

น้ำกลั่น	3.000	มิลลิลิตร
สารละลายน้ำโซเดียม โอดีซิลชัลเฟตเข้มข้นร้อยละ 10	100	ไม้กรลิตร
สารละลายน้ำโซเดียม โอนีนิยมเปอร์ซัลเฟตเข้มข้นร้อยละ 10	50	ไม้กรลิตร
เบเย่าให้เข้ากัน		
TEMED	5	ไม้กรลิตร
เบเย่าให้เข้ากัน แล้วคุณใส่ในแผ่นเจล แผ่นละ 3.5 มิลลิลิตร		

3. การเตรียม stacking gel (สำหรับเจล 2 แผ่น)

30% Aceylamide/0.8% bis-acrylamide	0.665	มิลลิลิตร
สารละลายน้ำฟเฟอร์ฟิวส์ไอกอโรคกลอไรด์เข้มข้น 1.5 โมลาร์ ความเย็นกรดค่าง 6.8	1.250	มิลลิลิตร
น้ำกลั่น	3.000	มิลลิลิตร
สารละลายน้ำโซเดียม โอดีซิลชัลเฟตเข้มข้นร้อยละ 10	50	ไม้กรลิตร
สารละลายน้ำโซเดียม โอนีนิยมเปอร์ซัลเฟตเข้มข้นร้อยละ 10	25	ไม้กรลิตร
เบเย่าให้เข้ากัน		
TEMED	3	ไม้กรลิตร
เบเย่าให้เข้ากันแล้วเทใส่แผ่นเจล		

4. การแยกโปรตีนโดยเจลอะลีเดคโทร ไฟฟ้า

ประกอบชุดเจลอะลีเดคโทร ไฟฟ้า จากนั้นเติม electrode buffer ให้เต็ม chamber ด้านใน จากนั้นเติมตัวอย่างที่เตรียมจากข้อ 1 จำนวน 5 ไม้กรลิตร จะได้ความเข้มข้นของโปรตีน 20 ไม้กรกรัมต่อ ไม้กรลิตร แล้วเติม electrode buffer ใน chamber ด้านนอก ต่อชุดอะลีเดคโทร ไฟฟ้า เท้ากับตัวให้กระแสไฟฟ้า เปิดกระแสไฟฟ้า 30mA (สำหรับเจล 2 แผ่น) รอจนสีของโนร์โนฟินอลบลู เคลื่อนที่จนเกือบสุดปลายกระจาด จึงหยุดการให้กระแสไฟฟ้า

5. การซ้อมสีโปรตีนในเจล

นำเจลมาซ้อมสีโดยแช่ใน Staining solution นาน 3 ชั่วโมง จากนั้นนำมาแช่ใน Destaining solution 1 นาน 15 นาที แล้วนำมาแช่ทึบไว้ข้างคืนใน Destaining solution 2

ภาคผนวก จ วิธีการเตรียมตัวอย่างเพื่อการตรวจสอบโครงสร้างทางจุลภาคด้วยกล้องจุลทรรศน์แบบส่องกราด (ดัดแปลงจาก Nip and Moy, 1988)

สารเคมี

1. สารละลายกลูทาราลดีไฮด์ (glutaraldehyde) ในน้ำกลั่น ความเข้มข้นร้อยละ 2.5 ปริมาตรโดยปริมาตร
2. สารละลายเอชานอล ความเข้มข้นร้อยละ 10 30 50 70 90 และ 100 ปริมาตรโดยปริมาตร

วิธีการ

1. ตัดตัวอย่างขนาด กว้าง x ยาว x หนา เท่ากับ $0.4 \times 0.4 \times 0.4$ เซนติเมตร ใส่ในสารละลายกลูทาราลดีไฮด์ในน้ำกลั่นที่มีความเข้มข้นร้อยละ 2.5 ปริมาณ 1 มิลลิลิตร นาน 3 ชั่วโมง ถ้างตัวอย่างคุ้ยน้ำกลั่น 3 ครั้ง ครั้งละ 10 นาที

2. ดึงน้ำออก (dehydration) จากตัวอย่างโดยแซ่ในสารละลายเอชานอล จากความเข้มข้นต่อไปข้างความเข้มข้นสูงดังนี้

ความเข้มข้นร้อยละ 10 ถ้าง 2 ครั้ง ครั้งละ 10 นาที

ความเข้มข้นร้อยละ 30 ถ้าง 2 ครั้ง ครั้งละ 10 นาที

ความเข้มข้นร้อยละ 50 ถ้าง 2 ครั้ง ครั้งละ 10 นาที

ความเข้มข้นร้อยละ 70 ถ้าง 2 ครั้ง ครั้งละ 10 นาที

ความเข้มข้นร้อยละ 90 ถ้าง 2 ครั้ง ครั้งละ 10 นาที

ความเข้มข้นร้อยละ 100 ถ้าง 2 ครั้ง ครั้งละ 10 นาที

3. ส่งตัวอย่างที่แซ่ในสารละลายเอชานอล ความเข้มข้นร้อยละ 100 เพื่อวิเคราะห์โครงสร้างทางจุลภาคด้วยกล้องจุลทรรศน์แบบส่องกราดต่อไป

ภาคผนวก ฉบับวิธีการเตรียมตัวอย่างเพื่อการตรวจสอบโครงสร้างทางจุลภาคด้วยกล้องจุลทรรศน์แบบส่องผ่าน (ดัดแปลงจาก Ngapo *et al.*, 1996)

สารเคมี

1. สารละลายฟอสเฟตบัพเฟอร์ที่มีความเข้มข้น 0.1 โมลาร์ ที่มีเกลูทาราลดีไฮด์ (glutaraldehyde) ความเข้มข้น 30 กรัมต่อกิโลกรัม และฟอร์มาลดีไฮด์ (formaldehyde) ความเข้มข้น 20 กรัมต่อกิโลกรัม ความเป็นกรดค่า 7.2
2. สารละลายฟอสเฟตบัพเฟอร์ที่มีความเข้มข้น 0.1 โมลาร์ ความเป็นกรดค่า 7.2

วิธีการ

1. ตัดตัวอย่างให้มีความหนาเท่ากับ 0.1 เซนติเมตร ใส่ในสารละลายฟอสเฟตบัพเฟอร์ที่มีเกลูทาราลดีไฮด์ (glutaraldehyde) และฟอร์มาลดีไฮด์ นาน 2 ชั่วโมง ที่อุณหภูมิห้อง
2. ถ้างตัวอย่างด้วยสารละลายฟอสเฟตบัพเฟอร์ 3 ครั้ง
3. ส่งตัวอย่างที่แช่ในสารละลายฟอสเฟตบัพเฟอร์เพื่อวิเคราะห์โครงสร้างทางจุลภาคด้วยกล้องจุลทรรศน์แบบส่องผ่านต่อไป